

Titel: IV.

Citation: "IV.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 47.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e8514/facsimile.pdf> (tilgået 25. maj 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1848.

Beretning No. 4.

Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Andet Møde.

(Fortset.)

Formanden: Jeg ved ikke, om flere ønske at ytre sig i denne Anledning. (Ofter en Pause.) Man kunde maaske antage, da Ingen ytrer sig herimod, at det er Forsamlingens Mening, at det omhandlede Valg uden Afstemning skal erkjendes for gyldigt, og vi kunne faaledes gaae over til det folgende Valg.

Genraad Hjelgreen-Hoffing: Jeg kommer nu til det Valg, som er foresaaget i Kjøbenhavn's Niende Distriktsvalgdistrikt. Det maaske er mig tilladt foreløbig at bemærke, at Capitain Weinert, som er den, som har paasat den nævnte Valgmand, allerede havde under sine Ordre dette Kar, altsaa inden Valgdagen, til Justitsministeriet indleveret et Inddragende, hvori han bekræfter sig herover, og somtilig derved var der indkommet til Justitsministeriet en Promemoria fra 20 Indvaanere i Kjøbenhavn, hvori de sømselig af de samme Ørnsø, som vare udtvære i Capitainens Skrivelse, angik dette Valg. I Genindsendelsen derved er der efterlyst en altselig gyldig Skrivelse ogsaa fra 20 Indvaanere af Kjøbenhavn med 59 Underskrifter, hvorefter tilføjet de forrige 20 Indvaanere ind 79, der have jert Maaske over den tidligere Valgmandling. Jeg har ikke foredraget Indholdet af disse Skrivelse, fordi der senere er bleven afgiven en fuldstændig Genindsendelse af Capitain Weinert, dateret den 20de October, som indholder de forrige Skrivelse, paa hvilke han angik dette Valg, og naar jeg fortæller den, som er paasat af et andet Valger i Kjøbenhavn til de tidligere Skrivelse, vil jeg Forsamlingen derved kunne til Kundskab om de Ørnsø, hvorefter dette Valg søges omstedt. Capitain Weinert's Skrivelse lader faaledes:

Til Rigsforsamlingen!

Med Valget af en Deputeret til Rigsforsamlingen for det 2de Valgdistrikt under Kjøbenhavn's Niende Distriktsvalgdistrikt sig indkomne Skrivelse fra Valgloven, at indberettede, der havde stillet sig som Valgmand, samt Anledning til paa Valgheden at nedlægge Protest til Protocollen imod Valgets Gyldighed.

I en Indberetning til Justitsministeriet underkastet efter Valget indberettede jeg denne Indsigelse, men Samme meddelte mig under 14de dennes, at Sagens Afgørelse henhører under Rigsforsamlingen, og herhos, at det maatte være min egen Sag at tilberedning og indsende til Forsamlingen de nødvendige Oplysninger.

Genrørende mig til den hies Rigsforsamling vil jeg tillade mig at give en Fremstilling af foranvænte Valgmandling og vedlægge de fornødne Beviser.

Da Afstemningen til Protocollen var forlangt og begyndt, udfærdigede den tilføds ved, at en Valger hos andre Valgere indsamlede den tilføds Øngangstort, det han afværede dem Kædet paa den Kandidat, de agiede at fremme paa. Med disse Øngangstort, 10 og flere ad Gangen i Gaanden, fremstillede han sig for Protocollen og afgav Ordene med Tilføds af den Kandidat Kædet, som vedkommende Valger fremme paa, dog uden at bemæle Stemmegyldende paahorte denne hans Anmeldeelse. Kandidatens Navn indførtes derpaa i Valgprotocollen.

Herst efterat denne Indsamling og Afværing, hvorefter det indberettede havde indsendt sig endnu en Afstemning, var gienlyst flere Øngang paa samme Maade, blev det indlysende for Valgerne, at denne Afstemning var blot for at Ørnsø, og Afstemningen skulde sig faasagt stærkere imod den, som de haandende Ørnsø vare Stiller af den ene Valgmand.

Valgbeskytteren, der erkjendte det forlangt i den anvedte Fremgangsmaade, foreslog nu Valgerne en Raadhøring af Stemmegyldningen efter Navns Øpraad; den blev foretaget, men paa en Maade, som kun foretog den attraaede Ørnsø liden, det nemlig sig Beskytteren som oftest lod sig tale med det simple „Ja“, der udtaltes fra den sidste Række af Valgerne.

Der var siden Afstemningens Begyndelse henaaet cirka 14 Time; flere Valgere havde efter Afværien af deres Stemmer og paa Grund af det fætte Veir allerede forladt Valgheden eller dog sneret sig derfra, deriblandt ogsaa nogle af dem, hvis Stemmer man havde nedlagt til Protocollen igjennem Indberetningen. Iste fvaernde til det omhandlede Øpraad, dekreterede Valgbeskytteren, at de fvaerrende skulde betragtes som ifte mødende og afslættet af Valgprotocollen. Hermed blev vedtaget flere, efter Angivende 6 Valgere derved Valget.

Med Raadhøringen opstarede andre Usikkerheder, saasom at en Valger, Hr. Brønne, var oplyst i 2 forskjellige Beviser, og hans Stemme sigtelig indførte 2 Øngang (Bilag Nr. 1).

Foruden denne Maade at fremme paa ved Beslutningstiget anmeldes ogsaa en anden, det nemlig Valger, der altselig ifte vare mødte eller havde været tillade paa Valgheden, men hjemme fra havde sendt deres Øngangstort med en Anden og givet denne Fuldmagt til at fremme for sig, bleve indtegne som Stemmegyldende.

Paa denne Maade har Peter Jørgensen af Taarbaek indtegn siglige Stemme ved Kunstfærdig Kædet Ørnsø, og Scholærer N. S. Schjoldager af Væde ved sin Søen Gærnerfærdig Schjoldager (Bilag 2 og 3).

Indvædere har Valgbeskytteren søgt sig ved at medtage Stemme af indtegne og tilfødsvalende Valgere paa Grund af, at de ifte vare sørgende med Øngangstort. Valgloven fruyter Valgerens Ret til at fremme til Indtegnningen og ifte til Øngangstort, hvilken Formening indtegn ved disses Ombering var kun almindelig udtværet, at flere indtegne Valgere under Kjøbenhavn's Niende Distriktsvalgdistrikt, som man havde sørgt at tilføds Øngangstort, udtvære flere fra Valget.

Over denne Retningsgjætte frees indtegn Andre Behøring af Høst Solym af Østboerg (Bilag Nr. 4).

Da Stemmerne vart optalte og Valget proclameret, nedlagde jeg Protest imod dens Gyldighed, begrundende denne end udtværet paa det ovenanførte Tilfælde med Schjoldager, der allerede da var mig bekendt, og efterat jeg personlig havde øværdet mig om, at han var indført i Protocollen som Stemmegyldende.

Foruden de ovenanvænte adendbare Tilfødsstæfeler af Valgloven vil jeg tillade mig endnu at henlede den hies Rigsforsamling's Opmærksomhed paa en Umænsklighed, der har fremkaldt grundet Formodning om at Valgbeskytteren ogsaa paa anden Maade har overtrædet sin Compence. Den proclamerede nemlig paa Valgheden Hr. Dankell valgt til Deputeret med 143 Stemmer, hvorefter den i sin Indberetning til Justitsministeriet ind angik, at Valget er fæet med 142 Stemmer. Denne Uoverensstemmelse vil man udtvære derfra, at Valgbeskytteren, efterat den havde forladt Valgheden og var kommen til Kundskab om den indtegne Veil, har udtværet Schjoldager's Stemme af Valgprotocollen. Gadshændt dette i privat Samtale er vedgaaet af et Medlem af Valgbeskytteren, saa skulde jeg dog vel nøgte søge for paa en Formodning eller Øtring at hyle Beskytteren for at fvaer givet